

[Halveg Petersen.]

Netop i en tid, da vi er så optaget af specialiseringen, har højskolen en særlig mission i kraft af det almenmenneskelige, der er karakteristisk for denne særlige uddannelsesform, og disse muligheder bør fremmes.

Der er en anden betragtning, det ærede medlem hr. Thestrup var inde på, som jeg også gerne vil knytte en bemærkning til, fordi der blev rørt ved noget centralt. Det ærede medlem sagde, at fordi vi ansatte et par videnskabsmænd på et eller andet område og gav dem medhjælpere, var det ikke sikkert, at vi nåede frem til det forskningsresultat, vi tilsigtede. Nej, heri har det ærede medlem ret, men jeg tror ikke, at vi skal forlange denne sikkerhed. Vi må acceptere, at der ikke altid knytter sig direkte nytte til forskning. Man kan ikke på forhånd vide, om vi når tilsigtede resultater.

Ser vi på forskningen inden for de humanistiske områder, er det vel i det hele taget et spørgsmål, om vi kan forvente materielt udbytte deraf. Jeg tror, det ærede medlem vil være enig med mig i, at det må anses for vigtigt, at hele denne side af tilværelsen følger med, når vi udbygger inden for uddannelserne og forskningen. Jeg tror ikke, at man i planlægningsarbejdet er i stand til at opstille nyttekravet som noget dominerende. Det er meget svært at opstille værdiskalaer, når vi drøfter forskning, og taler vi om de humanistiske videnskaber — forskning af det menneskelige i videste forstand — så er det i det hele taget svært at finde nyttemotivet. Her mener jeg afgjort, at disse videnskaber må have mulighed for at gennemløbe en udvikling, der svarer til den, der finder sted inden for den naturvidenskabelige forskning, så de to kulturer, den tekniske og den humanistiske, som den engelske videnskabsmand C. P. Snow taler om, kan opnå et effektivt indbyrdes modspil og et værdifuldt samarbejde.

De betragtninger, det ærede medlem hr. Thestrup fremførte om det nordiske samarbejde på forskningens område, er jeg enig i, og der er da i øvrigt også på dette område sket betydelige fremskridt i disse år; men vi må videre frem. Jeg tror ikke, der er nogen, der vil fortænke mig i, at jeg glæder mig til at se et nordisk sam-

arbejde udviklet omkring konfliktforskning på basis af den betænkning, et ekspertudvalg er ved at færdiggøre. Her er en opgave, hvor det nordiske samarbejde kan blive af stor værdi, og jeg håber, at den højtærede undervisningsminister vil gøre sit til, at sagen kan føres videre frem.

Ministeren sagde, at alle ønsker om nydannelser og udvidelser inden for undervisningsapparatet må undergå en meget nøje vurdering, før de slipper ind på budgettet. Det er i sin orden, at ethvert krav til statskassen må gøres til genstand for en nøje vurdering, men der er ingen tvivl om, at i en tid, hvor udviklingen er så dynamisk, som den er i øjeblikket, vil en meget streng tilbageholdenhed blokere noget værdifuldt. Det er klart, at lokaleproblemer af alle arter og lærerproblemer er de centrale, men herudover er der jo en række forhold, der påvirkes af tilbageholdenhed, og som ikke inddækkes af klare lovbestemmelser. Jeg kan nævne spørgsmålet om fagkonsulenter, der kun findes i et beskedent antal, et antal, der ikke står i rimeligt forhold til det behov, der findes rundt omkring i skolerne for at få hjælp til at realisere de nye pædagogiske synspunkter. Endvidere kan jeg nævne udbygningen af skolecentraler og skolebiblioteker til at bistå lærerne med orientering om nye hjælpemidler og deres brug og til at bistå dem i det daglige undervisningsarbejde. Jeg tænker på kursusvirksomheden, på specialundervisningen, der er en af de mest påtrængende opgaver, på øget tilskud til private skoler, på fremskaffelse af audiovisuelle hjælpemidler, bl. a. undervisningsfilm, hvor trangen er meget stor. Jeg tænker på den fritidsundervisning, der gerne skulle forstærkes i skolerne, og hvorved man kunne gøre mere for de fag og fagområder, der direkte kan føre eleverne ind i gode fritidsinteresser, en overordentlig vigtig opgave. Jeg tænker på værkstedsskoler til brug ved udbygningen af den praktisk betonedede undervisning. På alle disse områder og flere til må der sættes ind, dersom opgaverne skal løses tilfredsstillende.

Den højtærede minister var inde på planlægningsproblemer og fremhævede treklangen: den geografiske, den pædagogiske og den økonomiske planlægning. Alle tre sider vil berede store vanskeligheder.

Ved den geografiske planlægning vil